

מדינת ישראל
משרד החינוך

ראמ"ה
הרשות הארצית
למידה והערכה בחינוך

מנהל החינוך הדתי

מבחן בתורה (ספר דברים)

חלקים ב, ג
כיתה ו | פנימי

שם התלמיד/ה: _____

הכיתה: _____

134-TORA-020-6-SOF-pnimi-net

134

134-06-06-01-01-019-020-05

לפניכם חלקים ב, ג במבחן בתורה (ספר דברים).

- בחלקים האלה יש להשתמש בחומש ובפירוש רש"י.
- קראו את ההוראות בעיון וענו על השאלות בתשומת לב.
- לרשותכם **80 דקות**, אך אם תזדקקו לזמן נוסף בקשו מהמורה.

בהצלחה!

חלק ב' התורה ומשמעותה

הפתיחה לספר דברים

עיינו בפרק א', פסוקים א'-ה'.

א. היכן דיבר משה אל בני ישראל? _____

ב. השלימו: משה דיבר אל בני ישראל בשנה הארבעים ל _____.

ג. באיזה תאריך דיבר משה אל בני ישראל?

א ☐ א' בשבט

ב ☐ א' באדר

ג ☐ א' באב

ד ☐ א' באלול

עשרת הדיברות (פרק ה')

אפשר לחלק את עשרת הדיברות לשלושה סוגים: דיברות הקשורים **למחשבה**, דיברות הקשורים **לדיבור** ודיברות הקשורים **למעשה**.

כתבו שני דיברות מכל סוג.

שימו לב:

– אפשר לכתוב את אותו דיבר יותר מפעם אחת.

– **אין צורך** להעתיק את הדיברות בשלמותם.

דיברות הקשורים **למחשבה**:

1.

2.

דיברות הקשורים **לדיבור**:

1.

2.

דיברות הקשורים **למעשה**:

1.

2.

פרשת שמע

עיינו בפרק ו', פסוקים ד'-ט'.

בפרשת שמע התורה מְצַוָּה כמה מצוות.

השלימו את הטבלה שלפניכם.

המצווה	המילים בפסוקים
מצוות לימוד תורה	דוגמה: "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַבְכֶּם וְדַבַּרְתֶּם בָּם"
מצוות תפילין של יד	1.
	2. "וּבְשָׂכָבְךָ וּבְקוּמָךְ"
	3. "וּכְתַבְתֶּם עַל מַזְזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ"
מצוות תפילין של ראש	4.

הזכות על ארץ ישראל

עיינו בפרק ט', פסוקים ד'-ה'.

א. בפסוק ד' ובפסוק ה' כתובות המילים "בְּרִשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה".

מי הם הגויים האלה?

ב. לפי פסוקים ד'-ה', מדוע יִרְשׁ עם ישראל את הארץ מידי יושביה?

כתבו את שתי הסיבות **בלשונכם**.

1.

2.

עיינו בפרק י"א, פסוקים י'-י"ב.

א. ציינו הבדל אחד בין ארץ ישראל ובין ארץ מצרים.

בארץ ישראל _____.

בארץ מצרים _____.

ב. מהי מעלתה של ארץ ישראל?

- א ☐ הגשם יורד בה רוב ימות השנה.
- ב ☐ מקור המים העיקרי שלה הוא בהרים.
- ג ☐ מקורות המים שלה תלויים בעמל כפיו של האדם.
- ד ☐ ירידת הגשם בה תלויה בקשר של בני ישראל עם ה'.

עיינו בפרק ט"ו, פסוקים י"ב-ט"ו.

א. כתבו את המצווה שבפסוק י"ד בלשונכם.

ב. העתיקו מהפסוקים את הטעם למצווה הזאת.

ג. בימינו נהוג לתת סכום כסף במתנה לעובד הפורש מעבודתו.

הסבירו את הקשר בין המנהג הזה ובין המצווה שבפסוק י"ד.

מצוות המלך

עיינו בפרק י"ז, פסוקים י"ד-כ'.

א. ציינו שתי מצוות **לא תעשה** החלות על המלך.

1.

2.

ב. מהי מצוות **העשה** שהמלך מְצַוָּה לקיים?

מתנות כהונה

עיינו בפרק י"ח, פסוקים א'-ה'.

בפסוק ד' התורה מצווה לתת מתנות לכהנים: "וְרֵאשִׁית דִּגְנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרְךָ..."

א. כתבו את הפירוש של המילים האלה:

דגן:

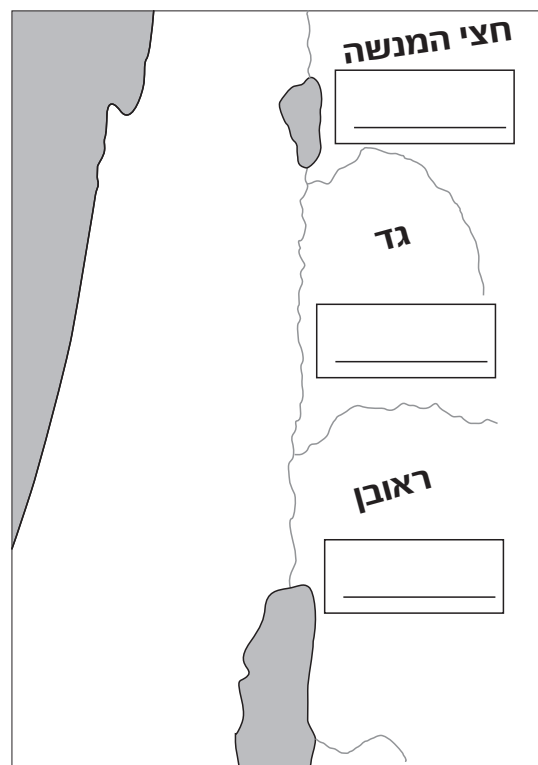
תירוש:

יצהר:

ב. מדוע חובה לתת מתנות לכהנים?

א. למי נועדו ערי המקלט?

ב. בפרק ד', פסוקים מ"א-מ"ג מוזכרות שלוש ערי מקלט. כתבו את השם של כל עיר מקלט במקום המתאים במפה.

עיינו בפרק י"ט, פסוקים ט"ו-י"ט.

א. בפסוק ט"ו כתוב: "לא יקום עד אחד באיש..."

כתבו את הדין שבפסוק הזה **בלשונכם**.

ב. מי הוא "עד זומם"?

- א. ☐ עד שבא להעיד אחרי הזמן.
- ב. ☐ עד שחשב הרבה לפני שענה לשופט.
- ג. ☐ עד שהתברר שלא היה במקום האירוע.
- ד. ☐ עד שלא הסכים להעיד על אירוע שהיה בו.

וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים כְּנֶפֶשְׁךָ שִׁבְעָה

11.

עיינו בפרק כ"ג, פסוק כ"ה.

א. למי מותר לאכול ענבים מכרמו של אדם אחר מבלי שקיבל רשות מפורשת?

ב. מה אסור לעשות לפי הכתוב בפסוק כ"ה?

ג. ציינו טעם לאיסור שבפסוק כ"ה.

שכר השכיר

12.

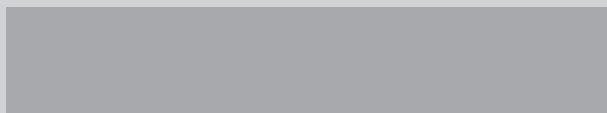
עיינו בפרק כ"ד, פסוקים י"ד-ט"ו.

א. כתבו בלשונכם מה התורה מצווה לעשות בנוגע לתשלום שכר השכיר.

ב. מה פירוש המילים "ואליו הוא נושא את נפשו" שבפסוק ט"ו?

ג. לאיזו מידה טובה התורה מחנכת אותנו במצוות שכר השכיר?

חלק ג פירושי רש"י לתורה

לא תעשון כן

בפרק י"ב, פסוק ד' כתוב: "לא תעשון כן לה' אֱלֹהֵיכֶם."

בפירושו לפסוק הזה רש"י אומר:

"לא תעשון כן. להקטיר לשמים בכל מקום, כי אם במקום אשר יבחר. דבר אחר: ...
אזהרה למוחק את השם ולנותץ אבן מן המזבח או מן העזרה."

א. אילו מילים בדברי רש"י מלמדות אותנו שהוא מציע שני פירושים?

ב. כתבו את האיסור שבמילים "לא תעשון כן" בלשונכם לפי כל פירוש.

• לפי הפירוש הראשון: _____

• לפי הפירוש השני: _____

עיינו בפרק ט"ו, פסוקים ד'-י"א.

בפסוק ד' כתוב: "אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֲבִיּוֹן..."

בפסוק י"א כתוב: "כִּי לֹא יִחַדֵּל אֲבִיּוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ..."

א. רש"י אומר שיש סתירה בין שני הפסוקים.

כתבו את הסתירה **בלשונכם**.

ב. רש"י מיישב את הסתירה כך:

"... אֵלָּא בְּזִמְנֵי שְׁאַתָּם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם – אֲבִיּוֹנִים בְּאַחֲרִים וְלֹא בָכֶם,
וּכְשֶׁאֵין אַתָּם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם – אֲבִיּוֹנִים בָּכֶם."

כתבו את תשובתו של רש"י **בלשונכם**.

א. בפרק כ"ב, פסוק ד' כתוב: "לא תראה את חמור אחיך או שורו נפלים בדרך; והתעלמת מהם הקם תקים עמו." בפירושו לפסוק הזה רש"י אומר:

"הקם תקים. זו טעינה, להטעין משאו שפפל מעליו. עמו. עם בעליו, אבל אם הלך וישב לו ואמר לו: הואיל ועליך המצוה, אם רצית לטעון טעון, פטור."

התבוננו באיורים שלפניכם.

מהו הדין החל על עובר האורח שבכל איור לפי פירושו של רש"י? הסבירו את תשובתכם.

איור 2

הדין:

ההסבר:

איור 1

הדין:

ההסבר:

ב. מאיזו מילה בפסוק ד' רש"י לומד את פירושו?

יהיו בעיניך חֲדָשִׁים

בפרק כ"ו, פסוק ט"ז כתוב: "היום הזה ה' אֱלֹהֶיךָ מְצֹנֶה לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲקִים הָאֵלֶּה וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים וְשִׁמְרָתָּ וְעֲשִׂיתָ אוֹתָם בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ."
בפירושו לפסוק הזה רש"י אומר:

"בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ חֲדָשִׁים כְּאֵלוֹ בּוֹ בַּיּוֹם נִצְטוּיֶתָ עֲלֵיהֶם."

א. במילה "יהיו" רש"י מתכוון ל_____.

ב. הסבירו את דברי רש"י **בלשונכם**.

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

134-TORA-020-6-SOF-pnimi-net

134

134-06-06-01-01-019-020-05